

Remissyttrande över betänkandet *De regionala skyddsombudens roll i arbetsmiljöarbetet – Värdet av förebyggande arbete och allas rätt till en god arbetsmiljö (SOU 2022:47), A2022/01193*

Sammanfattning

Universitetet tillstyrker utredningens förslag. Förslaget till lag om ändring i Arbetsmiljölagen (1977:1160) bedöms som juridiskt okomplicerat att genomföra. På det hela taget tycks förslaget vara ägnat att främja en god arbetsmiljö i samhället som helhet.

Förslagets innehåll

Den centrala ändringen i förslaget gäller en ändring i arbetsmiljölagen (1977:1160), 6 kap. 2 §, som innebär att fackföreningar som är eller brukar vara bundna av kollektivavtal får rätt att utse regionala skyddsombud med rätt att verka även på arbetsplatser där fackföreningen saknar anslutna medlemmar. Därmed kommer skyddsombuden i fråga att kunna bevaka alla arbetsplatser i en viss region, förutom de arbetsplatser som saknar både kollektivavtal och fackföreningsanslutna medlemmar, vilka inte kommer att omfattas av ändringen. Där kan i stället arbetstagarna själva även fortsättningsvis utse skyddsombud.

Det kan påpekas att även arbetsgivarsidan av allt att döma bör se positivt på den föreslagna ändringen. Detta kan bero på att den föreslagna lösningen kan bidra till att minska problem med s.k. arbetslivskriminalitet på vissa arbetsplatser, liksom på det faktum att regionala skyddsombud finansieras av stat och fackföreningar tillsammans, medan de lokala finansieras av arbetsgivaren. En vidgad roll för de regionala ombuden ligger därför i viss mån i arbetsgivarens intresse.

Det kan även tilläggas att enligt förslaget inte kommer att ha någon inverkan på s.k. kollektivavtalslösa tillstånd, dvs perioder då ett kollektivavtal upphört att gälla och ett nytt ännu inte trätt i kraft. Under sådana perioder behålls nu gällande regler om rätt att utse skyddsombud, vilka därmed omfattar inte bara fackföreningar som är utan även dem som brukar vara bundna av kollektivavtal. För den inte helt ovanliga situationen att det på en arbetsplats finns flera fackliga organisationer så föreslås att varje organisation ska ha rätt att utse sina skyddsombud, ehuru förbunden, helst skriftligt, kan komma överens om att utse ett gemensamt skyddsombud. Om det finns fler än ett ombud så bör ett av dem vara s.k. huvudskyddsombud (se s. 84 f och 87 f i förslaget, liksom s. 189 f för statistik rörande hur vanlig denna situation är). Även detta förefaller klokt.

Yttrandet har utarbetats av professor Joakim Nergelius tillsammans med universitetsadjunkt Einar Prytz.